

PROTOKOLL

fört vid sammanträde med TK 447 den 31 mars 1998 på IVA

Närvarande:

T Svedlund, ordf
S Assarsson
C Johansson
A Kihlander
J Lindblad
J Österberg

Hägglunds Vehicle AB
Kvaerner-Pulping AB
SAQ Kontroll AB
ABB NDT Training Center AB
Forsmarks Kraftgrupp AB
SWEDAC

Särskilt inbjudna:

A Anderdahl
Å Dahlgren
A Johansson
G Lager
R Lundström
B Olsson
U Voigt

IVF
SKi
SIS Certifiering
STK Inter Test AB
Uddcomb Engineering
Lloyd's Register of Shipping
Barsebäck Kraft AB

Ej närvarande

S Arve
B Edén
T Engqvist
B Hagstad
L Karlsson
L Mohlkert
D Nordgaard

Det norske Veritas
VME Industries Sweden AB
Intégria Certifiering AB
Svensk Byggstålkontroll AB
SwePro Training AB
AGA-Cryo AB
Sunds Defibrator AB

Närvarande från Svetskommissionen:

O Dellby, sekr

För kännedom

I Grönbeck
B Pekkari

§ 1

Sekr hälsade från Torbjörn Engqvist som inte kunde delta. Intégria har utfört för revision av ett företag mot ISO 9000 och EN 729-2 i december 1997. Företaget har klarat EN 729 bättre än ISO 9000. Slutrevision beräknas ske före semestern.

§ 2 Erfarenheter av tillämpning av SS-EN 729

Ordf berättade hur man gör på Hägglunds Vehicle AB. Produkterna är militära, bandvagnar och stridsfordon. För styrning av processen har man inarbetat delar från EN 729 i kvalitetshandboken. Konstruktionsgranskning etc. sker enligt ISO 9000. Man har tre nivåer på dokumentet:

1. Skisser (princip)
2. Försöksfordon
3. Produktionsritningar

Texten om konstruktionsgranskning i ISO 9001 överensstämmer inte med EN 729-2.

B. Olsson undrade om ASME kan användas som alternativ till EN 287 och EN 288.

Curt Johansson svarade att ASME med tillägg motsvarar EN 288-3.

U. Voigt meddelade att ackrediterade kontrollorgan finns f.n. bara i Sverige. Det är problem utanför Sverige med formalia. ISO 9000 + EN 729 går bra i Tyskland.

J. Österberg ansåg att i kvalitetssystem borde man kunna använda godtyckliga standarder.

G. Lager konstaterade att de viktigaste frågorna vid tillämpningen av EN 729 är ”vad”, för EN 287 ”hur” och för EN 719 ”vem”.

Anders Johansson sade att det finns f.n. ingen som kräver ISO 9001 + EN 729. Om det finns andra externa krav skall de tas hänsyn till. SIS Certifiering har inte gjort någon certifiering enligt ISO 9000 + EN 729.

B. Olsson meddelade att Lloyd's har certifierat 15 företag i England mot ISO 9000 + EN 729-2. Det framgår klart av intygen.

Curt Johansson meddelade att SAQ inte har certifierat något företag mot ISO 9000 + EN 729-2. Diskussioner pågår.

U. Voigt meddelade att SKi tillsvidare accepterar svetslicens.

Å. Dahlgren meddelade att SKIFS 1994:1 och 1996:1 har krav på organisation, tekniska resurser och svetsteknisk kompetens för svetsande företag. I Råd anger man att kraven uppfylls med svetslicens eller EN 729.

G. Lager konstaterade att ISO 9000 medger stora variationer i hur svetsningen bedrivs.

Anders Johansson meddelade att SIS Certifiering är inte ackrediterade för ISO 9000 + EN 729-2.

J. Lindblad sade att ISO 9000 + EN 729-2 skall redovisas i intyget.

J. Österberg instämde. Det skall inte stå i diplommet.

Curt Johansson meddelade att "Kleine Eignungsnachweis" stämmer ganska väl överens med EN 729-4.

U. Voigt rapporterade att i Tyskland har man inga problem att följa EN 729-2.

Skr rapporterade från mötet med CEN/TC 121/SC 4 5-6 mars 1998. I Finland har ca 20 företag certifierats mot ISO 9000 + EN 729-2.

I Sverige har inga företag certifierats mot ISO 9000 + EN 729-2. Ett företag håller på med certifiering. Några företag har infört EN 729, helt eller delvis.

I England utför TWI ackrediterad certifiering mot bara EN 729. Fyra företag har certifierats. England, Italien och Österrike har inte följt rekommendationen från EA att enbart utföra ackrediterad certifiering mot ISO 9000 + EN 729.

I Danmark har 10 företag certifierats mot EN 729-3 och -4. Force har ännu inte ackrediterats. Dessutom finns ett okänt antal företag som certifierats mot ISO 9000 + EN 729-2 och EN 729-3 + tyska godkännanden.

I Tyskland har omkring 500 företag certifierats mot EN 729-3 (de flesta) och andra krav.

Ca 50 företag har certifierats mot bara EN 729-2 och -3.

Det finns ingen ackreditering.

Det finns "officiella" krav på EN 729-3 för tåg och tryckkärl.

I Frankrike har inga företag certifierats mot EN 729. Det finns många företag som har ISO 9000-certifiering. EN 729 har betraktats som en ytterligare börda för företag.

Intyg utställda av TÜV mot ISO 9000 + EN 729-2 respektive EN 729-2 delades ut av Voigt (bifogas).

I USA arbetar man med att införa ISO 9000.

§ 3 Tillämpning av ISO 9000 inom svetsområdet

Brev från ISO/TC 44 och ISO/TC 44 N 1025 hade sänts ut.

ISO/TC 176 som ansvarar för ISO 9000-serien har fått i uppdrag att se över ISOs policy betr sektortillämpningar av ISO 9000-serien. Avsikten är att undvika:

- att en tillverkare som arbetar inom flera sektorer måste ha flera kvalitetssystem vilket medför behov av ökat antal auditeringar och ökade kostnader för leverantörer och kunder.

I en sektorstandard för kvalitetssäkring skall den aktuella standarden i ISO 9000-serien refereras till, eller infogas, i sin helhet. Man skall skriva att kap. 1, 2, 3 etc gäller.

§ 4 Rapport från möte med CEN/TC 121/SC 4 5-6 mars 1998

Sekr rapporterade vidare att det pågår arbete med standarder liknande EN 729 för motståndssvetsning och termisk sprutning.

§ 5 SMS Handbok 540 Kvalitetssäkring vid svetsning

Sekr och Kihlander rapporterade om boken. Den är en bearbetning av ett finskt arbete. Kihlander ansåg att tolkningen hade drivits väl långt. Österberg sade att det finns risker med att tolka tolkningsdel.

Lindblad ansåg inte att boken behövs! Vem har tagit initiativet? Industrin? Vänta till det kommer klagomål. (Sekr anm: I Finland har man sålt 700 ex av motsvarande bok).

Exempel på rutiner skall läggas till. Boken är avsedd som handledning, ej tolkning.

Manus till boken skickas på remiss till TK 447 efter ytterligare ”avhyvling”.

§ 6 Hur skall ett fåmansföretag styra sin svetsverksamhet?

Lindblad frågade: Hur skall de klara det ekonomiskt? Hur skall de bära sig åt? Värmeverksföreningen har tagit upp problemet.

Österberg frågade hur man skall göra när Tryckkärldirektivet skall tillämpas. Det finns många företag på 3-5 man som arbetar med kvalificerad svetsning. Är t ex utomstående sakkunnig tillåten?

Lager berättade om Allards som certifierats mot ISO 9000. Det kostade 1-2 Mkr. Det är utbildningen som är dyr.

Olsson sade att ISO 9000 är en lönsam investering. Allt behöver inte skrivas.

Voigt konstaterade att det gäller att ställa rätt krav.

Österberg sade att för en enkel firma är frågan ISO 9000 eller EN 729 – vad kostar det? Vem har myntat ”10 gånger” 10 gånger vad? (Sekr anm: Det är Birger Hansen som påstår att ISO 9000 är 10 gånger dyrare än EN 729).

För mindre företag (20-40 anställda) beräknas det ta 2-3 dagar extra för EN 729 utöver ISO 9000 vid en certifiering.

A. Johansson uppskattade kostnaden för certifiering enl. EN 729 till 25-50 % av kostnaden för certifiering enligt ISO 9000.

Det föreslogs att bilda en ad hoc-grupp för att analysera problemet. Med Österberg tas upp en diskussion om nyproduktion enligt PED men vad gäller vid reparationer?

Etapp 1: SAQ, STK Intertest, ÅF Kontroll, MVR, TKS

Etapp 2: Utöka med Arbetarskyddsstyrelsen, Sprängämnesinspektionen och Räddningsverket.

(Skr anm: Ett möte hölls den 4 juni 1998, som resulterade i bifogade brev. Arbetarskyddsstyrelsen har inte svarat på brevet trots påminnelse våren 1999).

§ 7 Jämförelse mellan svetslicens och EN 729

Vid utfärdande av svetslicens ställs inget krav på kvalitetssystem i produktionen.

Lindblad konstaterade att det finns besiktningsplikt och konstruktionskontroll. En av svetsarna genomgår svetsarprovning men styrningen av verksamheten är dålig. Den svetstekniska kompetensen behöver höjas. De små företagen kan inte bära en svetsansvarig – utomstående sakkunnig accepteras.

§ 8 Certifiering

Det meddelades att MVRs system har haft dålig genomslagskraft.

Österberg meddelade H-modul kräver ISO 9001, D-modul ISO 9002 och E-modul ISO 9003.

Anders Johansson meddelade att det finns intresse för EN 729 och det finns en marknad. SWEDAC är att föredra före Svetskommissionen. Värde av Svetskommissionens auktorisation är osäker.

Vid protokollet

Olof Dellby